

Beda Hallberg Kungsbackassa – Uusi koulu, jolla on vaihtoehtoinen opetusmuoto
Frida Fogelmark ja Pernilla Vilumsons (rehtori, opettaja, Beda Hallbergin koulu)

Tiedot koulusta

Beda Hallbergin keskiasteen koulu on oppilaiden yksilöllisiin oppitunteihin perustuva joustavia järjestelmiä tarjoava uusi koulu. Ajatus on perustaa useisiin "koulujen menestystekijöihin" perustuva koulu, jonka henkilöstö pyrkii vastaamaan oppilaiden yksilöllisiin tarpeisiin.

- **Myönteinen lähestymistapa**, jonka avulla oppilaat voivat tuntea olonsa mukavaksi ja saada hyötyä koulutuksestaan. Uskomme oppilaan kykyihin ja kohtelemme heitä kunnioittavasti ainutlaatuisina ja tasa-arvoisina yksilöinä.
- **Selkeät tavoitteet** – tuloksien painottaminen ja jatkuva palaute aineopettajalta.
- **Pätevän opinnohjauksen ja ammatinvalinnanohjauksen saanti** auttaa oppilaita löytämään oikean opintopolun.
- **Laadukkuus yhteistyön ja osallistumiseen kautta** – henkilöstö oppii toisiltaan ja ottaa oppilaat mukaan kehittämistyöhön.
- **Kyky tunnistaa ja täyttää oppilaiden tarpeet.** Menettelyt takaavat oppilaan tulosten tiiviin seurannan, ja samalla kouluterveydenhuollon henkilöstön osaamista hyödynnetään tehokkaasti.

Kohderyhmä

Koulun kohderyhmänä on kaksi oppilasryhmää: ne, jotka hakevat pientä kunnallista vaihtoehtoa ja tulevat suoraan alemman perusasteen koulusta, sekä 16–20-vuotiaat, jotka haluavat palata opintojen pariin.

Innovatiiviset toimintatavat

Beda Hallberg on **koulu, jossa ei anneta kotitehtäviä** ja pyritään löytämään tasapaino opiskelun ja vapaa-ajan välillä. Koulupäivä on yhtenäinen, sitä ohjaa opettaja, ja aloitus- ja päättämisaajat ovat yhteiset.

Keskitymme oppilaan lisäksi **ihmiseen kokonaisuudessaan** ja hänen hyvinvointiinsa. Uskomme, että luottamukseen perustuvilla suhteilla oppilaisiin on merkittävä vaikutus oppilaiden oppimistuloksiin. Opettajan ja oppilaan välinen suhde on ratkaisevan tärkeä. Pyrimme aktiivisesti työstämään lähestymis- ja suhtautumistapoja oppilaisiin. Oppilaita kannustetaan luottamaan siihen, että koulun henkilöstö haluaa heille parasta ja että henkilöstöllä on halua ja tietoa auttaa heitä. Aktiivinen sitoutuminen kunkin oppilaan tavoitteiden onnistumiseen saavuttamiseen lisää heidän motivaatiotaan (Koulutarkastusten mukaan oppilaat korostavat, että hyvät kontaktit aikuisiin ovat tärkeitä heidän motivaationsa ja koulunkäynnin kannalta. Henkilöstö, joka on sitoutunut, jolla on suuria odotuksia, joka on vastaanottavainen yksilöiden tarpeita kohtaan ja luottaa oppilaan kykyihin,

on perusta sille, että koulut onnistuvat opetuksessa.) Haluamamme asenne on, että oppilaat nähdään osaavina ja osallistuvina henkilöinä, ja pyrimme kokonaisvaltaiseen näkemykseen oppilaiden tilanteesta.

Perusnäkemys Bedassa on se, että koulun on mukauduttava oppilaan perusteella, eikä päinvastoin. Koulusta riippuu, miten hyvin se pystyy vastaamaan **yksilöllisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin**. Velvollisuutemme on luoda parhaat mahdolliset olosuhteet, jotta oppilaat menestyvät opiskelussa. (Perinteinen lähestymistapa perustuu siihen, että keskiasteen koulu on vapaaehtoinen ja että oppilaiden on itse vastattava siitä, haluavatko he panostaa koulutukseensa.)

Ohjausta koskevaan lähestymistapaan perustuva **pätevä ohjaus** on tärkeää. Kyse on oppilaan luottamuksen luomisesta, myönteisen lähestymistavan omaksumisesta haasteita kohtaan sekä oppilaiden tukemisesta, jotta he näkevät mahdollisuuksia esteiden sijasta.

Bedan oppilas ei ole koskaan tuntematon. Koska koulu on pieni ja kodikas, **estämme tuntemattomuuden tunteen**. Yritämme saada aikaan tuttavallisen ilmapiirin, jossa henkilöstö ja oppilaat tuntevat toisensa ja jossa henkilöstö voi saada täydellisen kuvan kunkin oppilaan tilanteesta. Bedan opettajat pystyvät rakentamaan hyvät suhteet oppilaiden kanssa ja saamaan heidät tuntemaan yhteenkuuluvuutta ja sitä, että heillä on merkitystä. Yksinkertainen esimerkki on se, että syömme aamiaisen ja järjestämme yhteisen lounaan päivittäin.

Kohteluun liittyviä arvoja välitetään säännöllisesti. Työskentelemme aktiivisesti arvoihin liittyvissä asioissa ja pohdimme, millä hyvä kohtelu saadaan aikaan. Selkeä arvoperusta ei voi olla itsestänselvyyttä, vaan se vaatii säännöllistä vuoropuhelua aikuisten kesken sekä aikuisten ja oppilaiden välillä. Yritämme aina elää niin kuin opetamme sen suhteen, että kaikilla on yhtäläinen arvo, ja osoitamme kunnioitusta ja kiinnostusta oppilaisiin ainutlaatuisina yksilöinä. Bedassa henkilöstö pyrkii käymään jäseneltyä vuoropuhelua oppilaiden kanssa siitä, minkälaista kohtelua he haluavat ja miten heidän itsensä odotetaan kohtelevan muita. Oppilaita koulutetaan pitämään kiinni näkemyksistään, kuuntelemaan muita ja tekemään yhteistyötä. Tällä hetkellä odotamme kiinnostuneina tasa-arvoista kohtelua koskevan suunnitelman luomista yhdessä oppilaiden kanssa.

Edustamme pedagogisten kysymysten ja organisoinnin suhteen kunnallisten suojatoimien (oppilaiden terveydenhuolto, erityistarpeisiin mitoitettu pedagogia ja ammatinvalinnanohjaajat) ja pedagogisen vapaa-ajattelun **yhdistelmää**.

- Opiskelijoihin keskittyvät tai yksilökeskeiset toimenpiteet (esim. yksilöllinen opetussuunnitelma, lukujärjestys, kurssityö, tuki eri oppimistavoille) – **kyky tunnistaa ja tyydyttää oppilaiden tarpeet**. Etsimme Bedassa aina joustavia ratkaisuja, jotta oppilas pystyy toimimaan parhaalla mahdollisella tavalla. Joidenkin on opiskeltava hitaasti, joidenkin kotoa käsin, jotkut haluavat oman työympäristön ja jotkut haluavat opiskella musiikkia kuunnellen tai mukavalla sohvalla istuen. Pyrimme suhtautumaan kiinnostuneesti kunkin oppilaan

yksilölliseen oppimistapaan ja pyrimme mukauttamaan opetusta tilanteen mukaan. Kokeilemme myös toimenpiteitä, joihin kuuluvat opetus suoratoistona, oppituntien tiivistelmien ja muistiinpanojen käyttö digitaalisen alustan kautta, käänteinen opetus ja erilaiset sovellusohjelmat i-padin kautta niille, joilla on erityistarpeita.

- Keskittyminen oppimiseen (ei opetussuunnitelman sisältöön) – keskittyminen taitoihin ja osaamiseen, yksilöllisiin tavoitteisiin, kokonaisvaltaiseen näkemykseen oppilaista, arkielämän tarpeisiin liittyvien keskeisten taitojen tukemiseen ja elinikäiseen oppimiseen. **Selkeät tavoitteet ja tulospainottaminen:** yritämme Bedassa luoda menettelyitä ja työmenetelmiä, jotta oppilaat saisivat säännöllisesti tietoa siitä, mikä on heidän tilanteensa suhteessa kurssitavoitteisiin. Opiskelijoilla on valta vaikuttaa siihen, miten heidän omat prioriteettinsa toimivat ja miten he voivat itse vaikuttaa tuloksiinsa. Annamme myös säännöllisesti palautetta siitä, mihin he tarvitsevat apua opintojensa ohjaamiseksi.
- **Perehdyttämisprosessi**, jossa muun muassa keskitytään ”10 hyvään tapaan” (ravitseminen, liikunta, positiiviset ajatukset, stressin pitäminen kurissa, uusien asioiden oppiminen, toisto, vaihtelu, päätöksenteko, ystävät ja usein nauraminen) sekä eri taitojen kouluttamiseen, arviointiin, viestintään, empatiaan, opiskelutekniikkaan, itsetuntemukseen, lähdekritiikkiin, luovuuteen, ongelmanratkaisuun ja yhteistyöhön. Perehdyttämisprosessin tarkoituksena on turvallisen ja positiivisen työympäristön luominen ohjelman puitteissa.
- Beda on paikka, jossa **oppilaiden terveys ja ammatinvalinnanohjaus ovat olennainen osa** toimintaa (esimerkiksi opettajat ja ammatinvalinnanohjaaja työskentelevät yhdessä ja antavat oman ammattikuntansa näkemyksen asiaan). Haluamme, että oppilas voi hyvin, tuntee itsensä tarpeelliseksi ja tietää, mihin ollaan menossa. Autamme oppilaita tunnistamaan omat vahvuutensa ja heikkoutensa sekä omat taitonsa.
- **Yhteistyö koulun ulkopuolisen maailman kanssa parantaa olosuhteita ja lisää motivaatiota.** Tavoitteenamme on tehdä lähitulevaisuudessa yhteistyötä yritysten ja järjestöjen kanssa. Tällä hetkellä olemme osa yrittäjyyden oppimiseen ja siihen liittyviin taitoihin keskittyvää tutkimushanketta. Uskomme vahvasti, että yhteistyö yhteiskunnan ja työmarkkinoiden kanssa edistää oppilaiden motivaatiota opinnoissaan. Aloittamamme pienimuotoinen toimenpide on jokaisena perjantaina järjestettävä ”piinapenkki”, jonne kutsumme mielenkiintoisia ihmisiä työmarkkinoilta. Oppilaille annetaan mahdollisuus esittää kysymyksiä ja tutustua enemmän ulkomaailmaan.

Vahva sitoutuminen:

Kun aloitamme alusta, **rakennamme koulun yhdessä oppilaiden ja henkilöstön kanssa**. Meillä on loistava tilaisuus rakentaa koulu, jonka haluamme ja johon uskomme. Se, että haluamme puuttua käytännöllisesti katsoen kaikkiin asioihin kalustosta ja laitteista koulutusratkaisuihin, motivoi henkilökuntaa ja oppilaita. Jokaisen on oltava joustava ja ajateltava luovasti. Uuden koulun luominen vaatii kaikkien osallistumista.

Bedan henkilöstö saa yhteisesti aikaan **yhteisymmärryksen koulutuksen perusarvoista ja johtamisesta**. Teemme yhteistyötä tulosten parantamiseksi: autamme toisiamme pohtimaan yksittäisiin tapauksiin liittyvien haasteiden ja ongelmien lisäksi myös yleisesti pedagogista johtajanroolia. Rehtori työskentelee tiiviisti työryhmän kanssa ja on säännöllisessä yhteydessä henkilökunnan ja oppilaiden kanssa.

Henkilöstö oppii toisiltaan ja antaa oppilaille vaikutteita. Opettajat ovat tiiviissä yhteistyössä, ja he ovat käytettävissä koulussa oppilaiden lisäksi myös toisiaan varten. Näin he voivat saada tietoa toistensa kyvyistä ja osaamisesta, jakaa kokemuksia ja työskennellä tehokkaammin, jotta oppilaille tarjotaan yksilöllisesti mukautettua koulutusta. Yhteinen työ toimien toteutuksessa, pohdinnassa ja uusien kokemusten oppiminen on tärkeä osa työtä.

Laadunvalvonta – Pohdimme jatkuvasti, miten työtä voidaan parantaa, ja myös oppilaat osallistuvat keskusteluihin.

- Beda on luonut vaihtoehtoisen oppimisympäristön, johon sisältyy toimia usealla tasolla.
- Näitä ovat oppilaisiin keskittynyt neuvonta, mentorointi, opiskelutapa ja opinto-ohjelma.
- Koulun taso (organisointi): taitopohjainen opetus eikä pelkästään opetussuunnitelma, lukujärjestys, opinto-ohjelmat ja oppituntien järjestys.

Beda Hallbergin lukion menestyminen riippuu siitä, miten hyvin onnistumme inspiroimaan oppilaita oppimaan ja sovittamaan oppituntimme ulkopuoliseen maailmaan ja oppilaiden tarpeisiin.

Anna-Lena Näsström, vararehtori

anna-lena.nasstrom@kungsbacka.se

Frida Fogelmark, rehtori – tällä hetkellä vanhempainlomalla